

STELLING: **Het is goed dat Staatsbosbeheer**

Het nieuwe kabinet bezuinigt op natuur. Eén van de plannen van het kabinet om meer geld in het laatje van de staatskas te krijgen, is het verkopen van gronden van Staatsbosbeheer buiten de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Gaat er hierdoor natuur verloren, of is het een goede zaak dat anderen zich over deze grond mogen ontfermen?

— Narda van der Krogt (journalist)

Ron van Woudenberg,
Federatie Particulier Grondbezit

“Landgoederen behoren niet tot core-business van Staatsbosbeheer”

> “VOOR HET IN STAND HOUDEN van de natuur in Nederland en dat van de Ecologische Hoofdstructuur in het bijzonder is het zeker goed dat particulieren en private partijen gronden van het Staatsbosbeheer kunnen aankopen. Zij kunnen die terreinen langjarig beheren en instandhouden. Dat geldt zeker in een tijd van forse bezuinigingen op het natuurbudget. Het gaat daarbij om terreinen die niet tot de core-business van het Staatsbosbeheer behoren. We denken aan bijvoorbeeld landgoederen of delen daarvan die destijds van particulieren zijn verworven of aan terreinen die vanuit het efficiëntieoogpunt beter kunnen worden overdragen aan een particulier van het aangrenzende bos- en natuurgebied. Ook komen geïsoleerde snippers bos en natuur in aanmerking en terreinen waarop - passend binnen natuur - een nieuwe economische drager ten behoeve van duurzame instandhouding kan worden ontwikkeld.

In deze context hebben we het uiteraard niet over projectontwikkelaars maar over particuliere en private organisaties die voldoende garanties bieden de gronden van het Staatsbosbeheer duurzaam en kwaliteitsvol te beheren. Wetmatig is de instandhouding voldoende geborgd door de Boswet, de Natuurbeschermingswet, de Natuurschoonwet, de Wro, etcetera. Voor wat betreft de kwaliteit van het particulier natuurbeheer: die is voldoende bewezen. Het mes snijdt natuurlijk aan twee kanten. De opbrengsten van de verkoop zullen één-op-één moeten worden geïnvesteerd in met name het beheer van de EHS. Dus de opbrengsten moeten direct ten gunste komen van het natuurbeheer.”<

Nel Sangers, Plaatsvervangend directeur Staatsbosbeheer

“Terreinen buiten EHS wel degelijk waardevol”

> “DIT IS EEN GEVOELIGE KWESTIE. In het regeerakkoord staat dit, maar wij zijn er geen voorstander van. Staatsbosbeheer is in het leven geroepen om gronden voor 16 miljoen Nederlanders zo goed mogelijk te beheren. Dit doet ze met veel liefde en inzet van vele vrijwilligers en met grote inzet in het maatschappelijk veld. En die inzet geldt voor zowel het groen binnen als buiten de EHS. Alle gebieden zijn voor ons buitengewoon belangrijk: EHS, Natura 2000, recreatie om de stad, dorpsbosjes en de zeer waardevolle landschapselementen in het cultuurlandschap. Laten we niet zeggen dat ons land nu zo rijk gestoffeerd is met natuur en landschap. Daarom vind ik het dus een vreemde stelling. Ik zie niets in een verkoop, want de grond die de natuurdoelstelling blijft behouden, gaat minder

geld opbrengen dan bouwgrond. Daarnaast moet, om de natuur en cultuurhistorie te behouden, een andere beheerder ook voldoende financiële middelen hebben om dat te kunnen onderhouden. Hierdoor gaan deze gronden niet de 40 miljoen per jaar opleveren die het kabinet voor ogen heeft. Al onze gronden dragen bij aan het verwezenlijken van onze doelstellingen. Zo zorgen wij bijvoorbeeld ook voor de groen-recreatieve kant, zoals het groen in en om de steden maar we leveren ook een bijdrage aan het toerisme in Drenthe. Een groot thema waar nog hard aan gewerkt moet worden, is het tekort aan groen in het westen van het land en de toegankelijkheid hiervan. De terreinen buiten de EHS hebben dus wel degelijk een waardevolle bestemming.”

Jaap Dirkmaat, Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

“Eigendom van het volk wordt verkocht”

> “STAATSBOSBEHEER ZOU HELEMAAL geen gronden moeten verkopen, want dit is aangekocht van ons belastinggeld. Ik kan me niet voorstellen, en ik vind het zelfs onbeschoft van de overheid, dat dit eigendom van het volk wordt verkocht. Deze grond wordt vaak al tien, twintig of dertig jaar lang beheerd door Staatsbosbeheer. De regering heeft gewoon te zorgen voor de gronden. Daar kan niet op bezuinigd worden. Het is niet aan iedere staatssecretaris om er maar mee te doen wat hij wil. De staat blijft vanwege het Europees verdrag hoe dan ook verantwoordelijk voor het beheer van de natuur, al decentraliseert ze het tot aan de dwergen in het bos. Ik zie geen enkel voordeel in een verkoop.

grond buiten de EHS moet verkopen

Zo'n 35 jaar geleden werd bij landinrichting en ruilverkavelingen zo ontzettend veel landschap verwoest door de overheid, dat men uit schaamte hier er daar stukjes natuur heeft aangekocht. Houtwalletjes, heggertjes en singeltjes op plekken die toch nergens voor deugden en die niemand wilde hebben. Uiteindelijk heeft Staatsbosbeheer zich over die stukjes ontfermt en nu zeggen we 'ja, dat hoort eigenlijk niet tot de kerntaak van Staatsbosbeheer.' We lijken wel een stel verwoede kinderen zonder geheugen. De beweegredenen van de verkoop vind ik hoe dan ook fout. Ik heb bij dit kabinet proberen te achterhalen of ze bijvoorbeeld door particulier beheer nog steeds hetzelfde wil met de gronden. Dan had het plan van mij misschien nog het voordeel van de twijfel gehad, maar ik kwam erachter dat het gewoon een strafexpeditie is en daar voel ik in een democratie helemaal niets voor. <

Rein Munnikma, Gedeputeerde Provincie Drenthe

“Verkoopactie is symboolpolitiek”

> “NEDERLAND MOET BEZUINIGEN. En bezuinigingen zie ik als een kans om buiten de bekende denkrampen te treden, maar we moeten zorgvuldig omgaan met wat we hebben opgebouwd. Als waardevolle elementen eenmaal zijn verdwenen, dan is dit niet meer te herstellen.

Het Rijk wil geld verdienen door gronden van Staatsbosbeheer buiten de EHS af te stoten. De provincie Drenthe heeft de EHS net robuust gemaakt. Maar het cultuurlandschap zoals we dat in Drenthe waarderen, is veel meer dan alleen de EHS. Juist de natuurgebieden en landschapselementen daarbuiten zorgen voor de

groene dooradering en de herkenbaarheid van dit unieke landschap. In de afgelopen decennia is door ruilverkavelingen de schaal van de landbouw aanmerkelijk vergroot. Gelukkig is door goede bescherming en beheer door andere Staatsbosbeheer de herkenbaarheid van het landschap gebleven.

Voordat men kan spreken over verkoop van gebieden buiten de EHS moet de kwaliteit gewaarborgd blijven. Gemeenten spelen een belangrijke rol in de planologische bescherming van natuurgebieden en landschapselementen. Daarnaast is het belangrijk dat er subsidie blijft voor het beheer van natuurterreinen en landschapselementen buiten de EHS. Nu is dat nog geregeld. De beheergelden die Staatsbosbeheer ontvangt voor de landschapselementen en de natuurterreinen buiten de EHS moeten mee overgedragen worden voor toekomstig beheer. Dit zijn trouwens geen riant vergoedingen. Ik ben voorstander dat particulieren bij openbaar natuur- en landschapsbezit betrokken zijn, maar ik heb de indruk dat deze verkoopactie eerder symboolpolitiek is. De discussie over de verkoop van gebieden buiten de EHS moet er één zijn over het behoud van een zorgvuldig opgebouwde kwaliteit van het Drentse cultuurlandschap en moet er niet één worden waar de verkoop tot doel is verheven. <

Gerbrand van 't Klooster, LTO Nederland

“Bewoners moeten zorg over het natuurlandschap overnemen”

> “IK VIND HET INDERDAAD GOED dat Staatsbosbeheer grond buiten de EHS moet verkopen.

Het is noodzakelijk dat wij een scherpere focus leggen op welke natuur we van nationaal en internationaal belang vinden. Die natuur, zoals gebieden binnen de EHS en Natura 2000, wordt dan nationaal beschermd en beheerd door onder andere Staatsbosbeheer. De gronden daarbuiten zijn stuk voor stuk gebieden met waardevolle natuur, maar van minder groot belang dan de EHS. Het is niet vanzelfsprekend dat die gebieden onder het beheer van Staatsbosbeheer vallen.

Ik denk dat het belangrijk is dat we een beweging inzetten waarbij we meer vanuit bedrijven en bewoners van het landelijk gebied de zorg over en beheer van het natuurlandschap op ons moeten nemen. Dit kan, want het gaat om kleinere stukjes natuur, bosjes, houtwallen die destijds in ruilverkaveling zijn toebedeeld aan Staatsbosbeheer. Ik zou bijna zeggen, omdat niemand ze wilde hebben. Het is goed als die stukken weer naar particulieren gaan, zoals boeren waarvan de eigen grond al aangrenst, agrarisch natuurverenigingen of naar samenwerkingsverbanden van burgers. En ik denk wel dat er belangstelling is voor deze grond. Je kunt er daarbij van uitgaan dat iemand het stuk bos waar hij de hele dag op uitkijkt ook graag netjes wil beheren.

Als afstand nemen van de gebieden die in mindere mate van nationaal belang zijn, samengaat met een grotere betrokkenheid van burgers vanuit de regio, dan sla je twee vliegen in één klap. Wel moeten er met de provincie duidelijke afspraken gemaakt worden over het beheer van zo'n gebied. <

Wilt u meedebatteren of een ander onderwerp aansnijden? Mail naar: redactie@vakbladnbl.nl
